

**НАРЕДБА ЗА ЕЛЕМЕНТИТЕ НА ВЪЗНАГРАЖДЕНИЕТО И ЗА ДОХОДИТЕ,
ВЪРХУ КОИТО СЕ ПРАВЯТ ОСИГУРИТЕЛНИ ВНОСКИ (Загл. изм. - ДВ, бр. 1
от 2007 г., в сила от 01.01.2007 г.)**

Обн. - ДВ, бр. 6 от 21.01.2000 г.; в сила от 01.01.2000 г.; изм. и доп., бр. 83 от 10.10.2000 г.; изм., бр. 36 от 12.04.2001 г.; в сила от 01.01.2001 г.; изм., бр. 19 от 19.02.2002 г.; в сила от 01.01.2002 г.; изм., бр. 10 от 04.02.2003 г.; в сила от 01.01.2003 г.; изм., бр. 21 от 16.03.2004 г.; доп., бр. 1 от 03.01.2006 г.; в сила от 01.01.2006 г.; изм., бр. 81 от 06.10.2006 г.; в сила от 06.10.2006 г.; изм. бр. 1 от 05.01.2007 г., в сила от 01.01.2007 г.; изм. и доп., бр. 15 от 16.02.2007 г. в сила от 01.01.2007 г.; изм. и доп., бр. 20 от 26.02.2008 г., в сила от 01.01.2008 г.; изм. и доп., бр. 12 от 13.02.2009 г., в сила от 01.01.2009 г.; доп., бр. 16 от 27.02.2009 г., в сила от 27.02.2009 г.; изм. и доп., бр. 67 от 21.08.2009 г.; изм. и доп., бр. 84 от 23.10.2009 г.; изм. и доп., бр. 2 от 08.01.2010 г., в сила от 01.01.2010 г.; изм. и доп., бр. 14 от 15.02.2011 г., в сила от 01.01.2011 г.; изм. и доп., бр. 16 от 24.02.2012 г., в сила от 01.01.2012 г.; **изм., бр. 33 от 05.04.2013 г., в сила от 01.01.2013 г.**

Приета с Постановление № 263 от 30.12.1999 г.

Раздел I

**Елементи на възнаграждението и доходите за определяне на осигурителните
вноски**

Чл. 1. (Изм. ДВ, бр. 81 от 2006 г.; в сила от 06.10.2006 г.; изм. и доп. - ДВ, бр.15 от 2007 г., в сила от 01.01.2007 г.; изм., бр. 20 от 2008 г., в сила от 01.01.2008 г.; изм. и доп., бр. 12 от 2009 г., в сила от 01.01.2009 г.; доп., бр. 16 от 27.02.2009 г., в сила от 27.02.2009 г.; изм. и доп., бр. 67 от 21.08.2009 г.; изм., бр. 84 от 2009 г., в сила от 12.05.2009 г.; изм. и доп., бр. 2 от 2010 г., в сила от 01.01.2010 г.; изм. и доп., бр. 14 от 2011 г., в сила от 01.01.2011 г.; изм. и доп., бр. 16 от 2012 г., в сила от 01.01.2012 г.; изм., бр. 33 от 2013 г., в сила от 01.01.2013 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 83 от 2000 г., доп., бр. 10 от 2003 г., в сила от 01.01.2003 г.; изм., бр. 21 от 2004 г., в сила от 27.12.2003 г.; изм. и доп., бр.15 от 2007 г., в сила от 01.01.2007 г.; изм., бр. 20 от 2008 г., в сила от 01.01.2008 г.; изм., бр. 2 от 2010 г., в сила от 01.01.2010 г.) Осигурителните вноски за лицата по чл. 4, ал. 1, и ал. 2 от Кодекса за социално осигуряване се изчисляват и внасят върху получените, начислените и неизплатени или неначислени възнаграждения и други доходи от трудова дейност.

(2) (Нова - ДВ, бр. 10 от 2003 г., в сила от 01.01.2003 г., доп., бр.15 от 2007 г., в сила от 01.01.2007 г.; изм., бр. 2 от 2010 г., в сила от 01.01.2010 г.) Осигурителните вноски за лицата, работещи по трудови правоотношения, се внасят върху получените, начислените и неизплатени трудови възнаграждения или неначислените възнаграждения, включително възнагражденията за отпуските по чл. 155-157, 159, 161, 162, 166, 168 - 170 и 319 от Кодекса на труда, но върху не по-малко от минималния месечен осигурителен доход за съответната професия по основната икономическа дейност на осигурителя и не повече от максималния месечен размер на осигурителния доход, определен със Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за съответната година.

(3) (Нова - ДВ, бр. 10 от 2003 г., в сила от 01.01.2003 г., доп., бр.15 от 2007 г., в сила от 01.01.2007 г.; изм., бр. 2 от 2010 г., в сила от 01.01.2010 г.) Минималният месечен осигурителен доход за съответната професия по основната икономическа дейност на осигурителя за лицата, които не са отработили всичките дни през месеца или са се намирали в отпуски, извън посочените в ал. 2, се определя пропорционално на отработените дни и дните по чл. 40, ал. 5 от Кодекса за социално осигуряване през месеца. В тези случаи минималният месечен осигурителен доход се определя, като минималният месечен осигурителен доход за съответната професия по основната

икономическа дейност на осигурителя се раздели на броя на работните дни през месеца и получената сума се умножи по броя на отработените дни и дните на отпуските, посочени в ал. 2, за които е изплатено, начислено, но неизплатено или неначислено възнаграждение.

(4) (Нова - ДВ, бр. 10 от 2003 г., в сила от 01.01.2003 г., доп., бр.15 от 2007 г., в сила от 01.01.2007 г.) Минималният месечен осигурителен доход за съответната професия по основната икономическа дейност на осигурителя, когато съгласно условията на трудовия договор или чл. 138, ал. 2 от Кодекса на труда лицето е работило при непълно работно време, се определя пропорционално на отработените часове и часовете, съответстващи на дните по чл. 40, ал. 5 от Кодекса за социално осигуряване. В тези случаи минималният месечен осигурителен доход се определя, като минималният месечен осигурителен доход за съответната професия по основната икономическа дейност на осигурителя се раздели на броя на законоустановените работни часове за месеца и получената сума се умножи по броя на отработените часове за месеца и часовете, съответстващи на дните по чл. 40, ал. 5 от Кодекса за социално осигуряване. По този ред се определя и минималният месечен осигурителен доход, когато лицето се е намирало в отпуски извън посочените в ал. 2 или не е отработило всички работни дни през месеца .

(5) (Нова - ДВ, бр. 10 от 2003 г., в сила от 01.01.2003 г.; изм. и доп., бр.15 от 2007 г., в сила от 01.01.2007 г.; изм. и доп., бр. 20 от 2008 г., в сила от 01.01.2008 г.; изм., бр. 2 от 2010 г., в сила от 01.01.2010 г.; изм., бр. 33 от 2013 г., в сила от 01.01.2013 г.) Осигурителните вноски за управителите, прокуристите и контролорите на търговски дружества и на едноличните търговци, синдиките и ликвидаторите, членовете на управителните, надзорните и контролните съвети на търговските дружества, както и лицата, работещи по договори за управление на неперсонифицираните дружества се внасят върху полученото, начисленото, но неизплатено или неначислено възнаграждение, но върху не по-малко от минималния месечен осигурителен доход за съответната професия по основната икономическа дейност на осигурителя. Когато лицето не е работило през целия месец , минималният месечен осигурителен доход се определя пропорционално на дните, през които е работило, и дните по чл. 40, ал. 5 от Кодекса за социално осигуряване през месеца.

(6) (Нова - ДВ, бр. 21 от 2004 г., в сила от 27.12.2003 г., доп. - ДВ, бр.15 от 2007 г., в сила от 01.01.2007 г.; изм., бр. 2 от 2010 г., в сила от 01.01.2010 г.; изм., бр. 14 от 2011 г., в сила от 01.01.2011 г.; изм., бр. 33 от 2013 г., в сила от 01.01.2013 г.) Осигурителните вноски за лицата, упражняващи трудова дейност на изборни длъжности, с изключение на лицата по чл. 4, ал. 1, т. 1, т. 5 и 7 от Кодекса за социално осигуряване, както и за служителите с духовно звание на Българската православна църква и други регистрирани вероизповедания по Закона за вероизповеданията се внасят върху полученото, начисленото, но неизплатено или неначислено възнаграждение, но върху не по-малко от минималния месечен осигурителен доход за съответната професия по основната икономическа дейност на осигурителя. Когато лицето не е работило през целия месец, минималният месечен осигурителен доход се определя пропорционално на отработените дни и дните по чл. 40, ал. 5 от Кодекса за социално осигуряване през месеца.

(7) (Нова - ДВ, бр. 14 от 2011 г., в сила от 01.01.2011 г.; изм., бр. 16 от 2012 г., в сила от 01.01.2012 г.) Осигурителните вноски за специализантите, които получават възнаграждение по договор за обучение за придобиване на специалност от номенклатурата на специалностите, определена по реда на чл. 181, ал. 1 от Закона за здравето, се внасят върху полученото,възнаграждение, но върху не по-малко от минималната месечна работна заплата за страната. Когато лицето не е работило през

целия месец, осигурителните вноски се внасят върху не по-малко от минималната месечна работна заплата, определена пропорционално на отработените дни и дните по чл. 40, ал. 5 от Кодекса за социално осигуряване през месеца.

(8) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 10 от 2003 г., в сила от 01.01.2003 г., предишна ал. 6, изм. и доп. - ДВ, бр. 21 от 2004 г., доп., бр. 15 от 2007 г., в сила от 01.01.2007 г.; доп., бр. 16 от 27.02.2009 г., в сила от 27.02.2009 г.; предишна ал. 7, бр. 14 от 2011 г., в сила от 01.01.2011 г.) Не се изчисляват и внасят осигурителни вноски върху:

1. (доп. - ДВ, бр. 10 от 2003 г., в сила от 01.01.2003 г.; изм. изцяло, бр. 16 от 2012 г., в сила от 01.03.2012 г.) дневните пари при командировка до двукратния им размер, определен в нормативен акт, пътните и квартирните пари при командировка или заместващите ги възнаграждения, включително тези по § 3 от допълнителните разпоредби на Постановление № 133 на Министерския съвет от 1993 г. за приемане на Наредба за допълнителните и други трудови възнаграждения (обн., ДВ, бр. 67 от 1993 г.; изм. и доп., бр. 1 от 1994 г. и бр. 25 от 1999 г.) и изплатените пътни и квартирни пари за сметка на възложителя на лица, работещи без трудови правоотношения;

2. (доп. - ДВ, бр. 83 от 2000 г., изм., бр. 19 от 2002 г., в сила от 01.01.2002 г.; изм., бр. 21 от 2004 г.; изм. ДВ, бр. 81 от 2006 г.; в сила от 06.10.2006 г.) стойността на безплатната храна и/или добавките към храната, предоставени в натура по реда на чл. 285 от Кодекса на труда на работниците и служителите, които работят в предприятия със специфичен характер и организация на труда;

3. (изм. - ДВ, бр. 19 от 2002 г., в сила от 01.01.2002 г.; изм., бр. 21 от 2004 г., доп., бр. 15 от 2007 г., в сила от 01.01.2007 г.; изм., бр. 14 от 2011 г., в сила от 01.01.2011 г.) стойността на безплатната храна, предоставена в натура на членовете на корабните екипажи за дните в експлоатация, на риболовците за дните на улов, а на водолазите - и за дните при спускане под водата, на дежурния персонал, изпълняващ 12-часови дежурства в лечебните и здравните заведения, на операционните екипи, екипите за спешна медицинска помощ и екипите по кръвонабиране, както и на военнослужещите съгласно чл. 224, ал. 1, т. 3 и на цивилните служители съгласно чл. 286, ал. 1, т. 1 и 2 от Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България;

4. (изм. и доп. - ДВ, бр. 10 от 2003 г., в сила от 01.01.2003 г.; изм., бр. 21 от 2004 г.) стойността на работното, униформеното и представителното облекло, предоставено при условия и по ред, предвидени в нормативен акт;

5. (изм. - ДВ, бр. 21 от 2004 г.) стойността на специалното работно облекло и на личните предпазни средства, които се предоставят в натура при условия и по ред, предвидени в нормативен акт или колективен трудов договор;

6. сумите за лихви, които се изплащат по реда на чл. 245, ал. 2 от Кодекса на труда;

7. (изм. и доп. - ДВ, бр. 83 от 2000 г., изм., бр. 36 от 2001 г., в сила от 01.01.2001 г.; доп., бр. 21 от 2004 г.; изм., бр. 16 от 2012 г., в сила от 01.01.2012 г.) обезщетенията по чл. 200, 213, 214, чл. 216, ал. 1, т. 1 и 2, ал. 2 и 3, чл. 220, 221, чл. 222, ал. 2 и 3, чл. 224, 225, 226, чл. 232, ал. 2 и чл. 331 от Кодекса на труда, § 71 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за държавния служител (ДВ, бр. 95 от 2003 г.) и § 118 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Кодекса на труда (ДВ, бр. 25 от 2001 г.);

8. (изм. - ДВ, бр. 83 от 2000 г., доп., бр. 19 от 2002 г., в сила от 01.01.2002 г.; изм., бр. 1 от 2006 г., в сила от 01.01.2006 г.; изм. ДВ, бр. 81 от 2006 г.; в сила от 06.10.2006 г.; изм., бр. 12 от 2009 г., в сила от 01.01.2009 г.; изм., бр. 67 от 21.08.2009 г.; изм. изцяло, бр. 84 от 2009 г., в сила от 12.05.2009 г.; изм. изцяло, бр. 14 от 2011 г., в сила от 01.01.2011 г.; изм., бр. 16 от 2012 г., в сила от 01.01.2012 г.) обезщетенията по чл. 158, ал. 2, чл. 168, чл. 172, ал. 1, чл. 173, 199, чл. 227, ал. 1 - 5, чл. 229, ал. 1, чл. 232, чл. 233,

ал. 1 и 5, чл. 294 и паричните средства по чл. 226з, сумите, изплатени за храна, доволствия, облекло и порционни пари по чл. 224, чл. 286, ал. 1 и чл. 298, ал. 1 и 2, както и за парични или предметни награди по чл. 240, ал. 1 - 4 и чл. 288, за пътуване по чл. 226 и за транспортни разходи по чл. 229, ал. 2 и компенсационни суми по чл. 226в, ал. 1 и чл. 298а, ал. 1 от Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България и обезщетенията по чл. 98, ал. 1, сумите за пътуване по чл. 103, ал. 4 и за парични или предметни награди и отличия по чл. 126, 128, 133, 134 и чл. 135, ал. 1 от Правилника за прилагане на Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България, приет с Постановление № 46 на Министерския съвет от 2010 г. (обн., ДВ, бр. 25 от 2010 г.; изм. и доп., бр. 63 от 2010 г.);

9. (изм. - ДВ, бр. 83 от 2000 г., изм. и доп., бр. 36 от 2001 г., в сила от 01.01.2001 г.; изм., бр. 19 от 2002 г., в сила от 01.01.2002 г.; изм. ДВ, бр. 81 от 2006 г.; в сила от 01.05.2006 г. изм., бр. 16 от 2012 г., в сила от 01.01.2012 г.) възнагражденията по чл. 234, ал. 3 и обезщетенията по чл. 204, ал. 4, чл. 212, ал. 4, чл. 247, 252, 254 и 255 и сумите по чл. 203, ал. 5, чл. 204, ал. 1, 2, 3 и 5, чл. 208, ал. 1, чл. 210, чл. 212, ал. 6, чл. 214, чл. 215, ал. 2, чл. 216 и чл. 252, ал. 5 от Закона за Министерството на вътрешните работи;

10. (нова - ДВ, бр. 36 от 2001 г., в сила от 01.01.2001 г.; доп., бр. 19 от 2002 г., в сила от 01.01.2002 г.; изм., бр. 21 от 2004 г., доп., бр. 15 от 2007 г., в сила от 01.01.2007 г.; изм., бр. 12 от 2009 г., в сила от 01.01.2009 г.; изм., бр. 67 от 21.08.2009 г.; доп., бр. 2 от 2010 г., в сила от 01.01.2010 г.; доп., бр. 16 от 2012 г., в сила от 01.01.2012 г.; изм., бр. 33 от 2013 г., в сила от 01.01.2013 г.) обезщетенията по чл. 61, 78, чл. 81б, ал. 4, т. 1 и 2, чл. 100, ал. 4, чл. 104, чл. 105, ал. 3, чл. 106, ал. 3 и 4 и чл. 107а от Закона за държавния служител ;

11. (нова - ДВ, бр. 21 от 2004 г.; изм. изцяло, бр. 12 от 2009 г., в сила от 01.01.2009 г.; изм., бр. 67 от 21.08.2009 г.; изм., бр. 16 от 2012 г., в сила от 01.01.2012 г.) възнагражденията по чл. 231 и обезщетенията по чл. 225, 226, чл. 277, ал. 3 и чл. 354 от Закона за съдебната власт;

12. (нова - ДВ, бр. 12 от 2009 г., в сила от 01.01.2009 г.; нова, бр. 67 от 21.08.2009 г.; изм., бр. 14 от 2011 г., в сила от 01.01.2011 г.; изм., бр. 16 от 2012 г., в сила от 01.01.2012 г.) сумите и доволствията по чл. 74, ал. 1-4, разноските по чл. 76, компенсационните суми по чл. 81, стойността на паричните и/или предметните награди при условията и до размерите по чл. 86 и 87 и възнагражденията по чл. 99, ал. 4 и обезщетенията по чл. 112, 117 и 119-120 от Закона за Държавна агенция "Национална сигурност".

13. (нова - ДВ, бр. 16 от 2012 г., в сила от 01.01.2012 г.) сумите и доволствията по чл. 23, ал. 1 - 7, компенсационните суми по чл. 25 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража;

14. (нова - ДВ, бр. 16 от 2012 г., в сила от 01.01.2012 г.) стойността на представителното облекло по чл. 28, предметните и паричните награди по чл. 29 от Закона за Сметната палата;

15. (нова - ДВ, бр. 16 от 2009 г., в сила от 27.02.2009 г.; предишна т.13, бр. 16 от 2012 г., в сила от 01.01.2012 г.) компенсацията на работниците и служителите, за които е установено непълно работно време, изплатена по реда на нормативен акт на Министерския съвет за определяне на условията и реда за изплащане на компенсации на работници и служители, за които е установено непълно работно време, в икономическите сектори "Индустрия" и "Услуги".

Чл. 1а. (Нов - ДВ, бр. 2 от 2010 г., в сила от 01.01.2010 г.; доп., бр. 16 от 2012 г., в сила от 01.01.2012 г.; изм., бр. 33 от 2013 г., в сила от 01.01.2013 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 33 от 2013 г., в сила от 01.01.2013 г.) Осигурителните вноски по чл. 9, ал. 3, т. 1 - 3 от Кодекса за социално осигуряване се внасят върху възнаграждението, определено по

трудовето, служебното или друго приравнено правоотношение, за последния календарен месец преди месеца на незаконното недопускане или отстраняване от работа, незаконното уволнение или отстраняването и възстановяването на работа по реда, определен в специални закони, през който лицето е имало отработени дни. Когато не са отработени всички работни дни през месеца, възнаграждението, върху което се внасят осигурителните вноски, се определя, като възнаграждението се раздели на броя на отработените дни и получената сума се умножи по броя на работните дни за същия месец.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 16 от 2012 г., в сила от 01.01.2012 г.) Възнаграждението, върху което се внасят осигурителни вноски по чл. 9, ал. 3, т. 1 - 3 от Кодекса за социално осигуряване, не може да бъде по-малко от минималния месечен осигурителен доход, определен съгласно чл. 6, ал. 2, т. 3 от Кодекса за социално осигуряване, а за лицата, за които няма определен минимален месечен осигурителен доход, осигурителните вноски се внасят върху не по-малко от минималната месечна работна заплата за страната за съответния период.

Чл. 2. (Изм. ДВ, бр. 81 от 2006 г.; в сила от 01.01.2007 г., изм., бр. 15 от 2007 г., в сила от 01.01.2007 г.; изм., бр. 2 от 2010 г., в сила от 01.01.2010 г.) (1) (Изм., бр. 15 от 2007 г., в сила от 01.01.2007 г.; изм., бр. 2 от 2010 г., в сила от 01.01.2010 г.) Осигурителни вноски се изчисляват и внасят върху сумите, изплатени или начислени и неизплатени за сметка на средствата за социални разходи пряко, постоянно или периодично на лицата по чл. 4, ал. 1 и 2 от Кодекса за социално осигуряване в пари или в натура.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 36 от 2001 г., в сила от 01.01.2001 г.) Осигурителни вноски не се изчисляват и внасят върху средствата, предоставени за сметка на социалните разходи за издръжка на столове (включително за поевтиняване храната в тях), на здравни и лечебни заведения, детски заведения, почивни бази, поддържане на културни потребности на работниците и служителите, вноски за допълнително доброволно пенсионно осигуряване, доброволно здравно осигуряване и доброволно осигуряване за безработица и професионална квалификация, както и върху еднократните помощи в пари или в натура, изплатени на работниците и служителите за лекарства, при продължително боледуване, за раждане, при смърт на член от семейството или при други случайно настъпили събития.

(3) (Нова ДВ, бр. 81 от 2006 г.; в сила от 01.01.2007 г., изм., бр. 15 от 2007 г. в сила от 01.01.2007 г.) Осигурителни вноски не се изчисляват и внасят върху средствата, предоставени под формата на ваучери за храна на работници и служители, включително на лицата, работещи по договори за управление, при условията на чл. 209, ал. 1 от Закона за корпоративното подоходно облагане.

(4) (Нова - ДВ, бр. 10 от 2003 г., в сила от 01.01.2003 г.; предишна ал. 3, изм. ДВ, бр. 81 от 2006 г.; в сила от 01.01.2007 г.) Сумите за социални разходи, върху които са внесени или дължими осигурителни вноски, не се включват при определяне на минималния месечен осигурителен доход за съответната професия по основната икономическа дейност на осигурителя.

Чл. 2а. (Нов - ДВ, бр. 15 от 2007 г., в сила от 01.01.2007 г.) Осигурителни вноски не се изчисляват и внасят върху направените от работодателя разходи за застраховки, определени като задължителни с нормативен акт.

Раздел II

Осигурителен доход, върху който се правят осигурителни вноски

Чл. 3. (Изм. - ДВ, бр. 36 от 2001 г.; изм., бр. 19 от 2002 г., в сила от 01.01.2002 г.; доп., бр. 10 от 2003 г., в сила от 01.01.2003 г.; изм., бр. 21 от 2004 г., в сила от 01.01.2004 г.; изм. и доп., бр. 15 от 2007 г. в сила от 01.01.2007 г.; изм., бр. 20 от 2008 г.,

в сила от 01.01.2008 г.; изм. и доп., бр. 12 от 2009 г., в сила от 01.01.2009 г.; изм. и доп., бр. 67 от 21.08.2009 г.; изм., бр. 84 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; изм. и доп., бр. 2 от 2010 г., в сила от 01.01.2010 г.; изм. и доп., бр. 14 от 2011 г., в сила от 01.01.2011 г.; изм. и доп., бр. 16 от 2012 г., в сила от 01.01.2012 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2002 г., в сила от 01.01.2002 г.; доп., бр. 10 от 2003 г., в сила от 01.01.2003 г.; изм., бр. 21 от 2004 г.; изм. и доп., бр. 15 от 2007 г. в сила от 01.01.2007 г.; изм., бр. 14 от 2011 г., в сила от 01.01.2011 г.; изм., бр. 16 от 2012 г., в сила от 01.01.2012 г.) Осигурителният доход включва всички доходи и възнаграждения включително възнагражденията по чл. 40, ал. 5 от Кодекса за социално осигуряване и други доходи от трудова дейност на осигурения през календарната година и не може да бъде по-голям от сбора на максималния месечен осигурителен доход, определен със Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за съответната календарна година поотделно за всеки един от месеците на годината. За лицата, работещи по трудови правоотношения и по чл. 4, ал. 1, т. 7 и 8 от Кодекса за социално осигуряване, месечният осигурителен доход не може да бъде по-малък от минималния месечен осигурителен доход за съответната професия по основната икономическа дейност на осигурителя, определен по реда на чл. 1, ал. 2 - 6. Възнагражденията, отнасящи се за положен труд за минало време, се разпределят за отработените дни, през които трудът е положен.

(2) (Изм. изцяло, бр. 2 от 2010 г., в сила от 01.01.2010 г.; доп., бр. 14 от 2011 г., в сила от 01.01.2011 г.) Окончателният размер на месечния осигурителен доход за самоосигуряващите се лица се определя за периода, през който е упражнявана трудова дейност през предходната година, въз основа на данните, декларирани в справка към годишната данъчна декларация по Закона за данъците върху доходите на физическите лица, и не може да бъде по-малък от минималния месечен осигурителен доход и по-голям от максималния месечен осигурителен доход, определени със Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за съответната година.

(3) (Нова - ДВ, бр. 36 от 2001 г., в сила от 01.01.2001 г.; изм., бр. 2 от 2010 г., в сила от 01.01.2010 г.) Годишният осигурителен доход се определя за периода, през който е упражнявана трудова дейност от самоосигуряващите се лица през предходната година, като разлика между декларирания в справка към годишната данъчна декларация по Закона за данъците върху доходите на физическите лица или определения с влязъл в сила ревизионен акт по Данъчно-осигурителния процесуален кодекс облагаем доход от упражняване на съответната трудова дейност и сбора от доходите, върху които са внасяни авансово осигурителни вноски. При определяне на годишния осигурителен доход се вземат предвид:

1. (изм. - ДВ, бр. 10 от 2003 г., в сила от 01.01.2003 г.; изм., бр. 21 от 2004 г., в сила от 01.01.2004 г.; изм., бр. 15 от 2007 г. в сила от 01.01.2007 г.; изм., бр. 84 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; изм. изцяло, бр. 16 от 2012 г., в сила от 01.01.2012 г.) за едноличните търговци, упражняващи трудова дейност; регистрираните земеделски производители и тютюнопроизводители, произвеждащи преработена растителна и/или животинска продукция, чийто облагаем доход се формира по реда на чл. 26, ал. 1 от Закона за данъците върху доходите на физическите лица - облагаемият доход по чл. 26, ал. 1 от Закона за данъците върху доходите на физическите лица, без да се намалява с размера на задължителните и доброволните осигурителни вноски, размерът на пренесената данъчна загуба по реда на Закона за корпоративното подоходно облагане и премии/вноски по договори за застраховки „Живот“ и застраховки „Живот“, ако са свързани с инвестиционен фонд; при определяне на годишния осигурителен доход не се включват сумите, получени под формата на държавни помощи, субсидии и друго подпомагане от Европейския фонд за гарантиране на земеделието, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и от държавния бюджет;

2. (доп., бр. 15 от 2007 г. в сила от 01.01.2007 г.; изм., изм., бр. 20 от 2008 г., в сила от 01.01.2008 г.; изм., бр. 12 от 2009 г., в сила от 01.01.2009 г.; изм., бр. 67 от 21.08.2009 г.; изм., бр. 14 от 2011 г., в сила от 01.01.2011 г.) за физическите лица, упражняващи трудова дейност като собственици или съдружници в търговски дружества или като членове на неперсонифицирани дружества - възнагражденията, изплащани от дружествата, без получените дивиденди;

3. (изм. - ДВ, бр. 21 от 2004 г., в сила от 01.01.2004 г., изм., бр. 15 от 2007 г. в сила от 01.01.2007 г.; бр. 20 от 2008 г., в сила от 01.01.2008 г.; изм. изцяло, бр. 16 от 2012 г., в сила от 01.01.2012 г.) за самоосигуряващите се лица, регистрирани като упражняващи свободна професия или занаятчийска дейност; регистрираните земеделски производители и тютюнопроизводители, произвеждащи преработена растителна и/или животинска продукция, на които облагаемият доход се определя по реда на чл. 29 от Закона за данъците върху доходите на физическите лица - облагаемият доход по чл. 29 от Закона за данъците върху доходите на физическите лица, получен от упражняване на трудовата дейност; при определяне на годишния осигурителен доход не се включват сумите, получени под формата на държавни помощи, субсидии и друго подпомагане от Европейския фонд за гарантиране на земеделието, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и от държавния бюджет;

4. (изм. - ДВ, бр. 21 от 2004 г., в сила от 01.01.2004 г.; изм., бр. 15 от 2007 г. в сила от 01.01.2007 г.; бр. 20 от 2008 г., в сила от 01.01.2008 г.) за самоосигуряващите се лица, подлежащи на облагане с окончателен годишен (патентен) данък по реда на Закона за местните данъци и такси - еднолични търговци или регистрирани като упражняващи свободна професия, или занаятчийска дейност - доходът, получен от упражняването на съответната дейност, определен по условията на т. 1 и 3.

(4) (Нова - ДВ, бр. 12 от 2009 г., в сила от 01.01.2009 г.; нова, бр. 67 от 21.08.2009 г.; доп., бр. 2 от 2010 г., в сила от 01.01.2010 г.) Самоосигуряващо се лице, което с данъчна декларация за предходната година декларира доходи, получени за извършена трудова дейност през минали години или има определен по-висок или по-нисък облагаем доход с влязъл в сила ревизионен акт по Данъчно-осигурителния процесуален кодекс, формира с коригиращата справка по чл. 6, ал. 8 от Кодекса за социално осигуряване нов размер на окончателния осигурителен доход за съответната минала година.

(5) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 36 от 2001 г., в сила от 01.01.2001 г., доп. - ДВ, бр. 19 от 2002 г., в сила от 01.01.2002 г.; предишна ал. 4, бр. 12 от 2009 г., в сила от 01.01.2009 г.; предишна ал. 4, бр. 67 от 21.08.2009 г.) При годишното определяне на осигурителния доход се изчисляват и внасят осигурителни вноски само в размера, определен за фонд "Пенсии" и за допълнително задължително пенсионно осигуряване.

(6) (Предишна ал. 4 - ДВ, бр. 36 от 2001 г., в сила от 01.01.2001 г.; предишна ал. 5, бр. 12 от 2009 г., в сила от 01.01.2009 г., предишна ал. 5, бр. 67 от 21.08.2009 г.; изм., бр. 16 от 2012 г., в сила от 01.01.2012 г.) Окончателният размер на месечния осигурителен доход за съответната година се вписва в осигурителните книжки на лицата.

Чл. 3а. (Нов - ДВ, бр. 2 от 2010 г., в сила от 01.01.2010 г.) (1) За морските лица осигурителните вноски се внасят върху избран от тях месечен осигурителен доход, който не може да бъде по-малък от минималния осигурителен доход за самоосигуряващите се лица и по-голям от максималния месечен размер на осигурителния доход, определени със Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за съответната година.

(2) Върху възнагражденията на морските лица и другите доходи от трудова дейност не се дължат осигурителни вноски и не се определя окончателен размер на месечния осигурителен доход.

Чл. 4. (Изм. - ДВ, бр. 33 от 2013 г., в сила от 01.01.2013 г.) Когато лицето работи по допълнителен, по втори трудов договор, по договор по чл. 114 от Кодекса на труда или без трудово правоотношение, то декларира пред осигурителите дохода, върху който се дължат осигурителни вноски по всеки от договорите.

Чл. 4а. (Нов - ДВ, бр. 16 от 2012 г., в сила от 01.01.2012 г.) За периодите по чл. 9, ал. 3, т.1 и 2 от Кодекса за социално осигуряване лицето представя пред осигурителя/работодателя декларация за месечния размер на осигурителния доход, върху който е било осигурявано, или декларира обстоятелството, че не е било осигурявано.

Раздел III

Изчисляване на паричните обезщетения за временна неработоспособност или за бременност и раждане

(Отм. - ДВ, бр. 1 от 2007 г., в сила от 01.01.2007 г.)

Чл. 5. (Доп. - ДВ, бр. 10 от 2003 г., в сила от 01.01.2003 г.; отм., бр. 1 от 2007 г., в сила от 01.01.2007 г.)

Чл. 6. (Доп. - ДВ, бр. 83 от 2000 г.; изм., бр. 19 от 2002 г., в сила от 01.01.2002 г.; доп., бр. 10 от 2003 г., в сила от 01.01.2003 г.; отм., бр. 1 от 2007 г., в сила от 01.01.2007 г.)

Чл. 7. (Изм. и доп., - ДВ, бр. 10 от 2003 г., в сила от 01.01.2003 г.; отм., бр. 1 от 2007 г., в сила от 01.01.2007 г.)

Чл. 8. (Отм. - ДВ, бр. 1 от 2007 г., в сила от 01.01.2007 г.)

Чл. 9. (Нов - ДВ, бр. 10 от 2003 г., в сила от 01.01.2003 г.; изм., бр. 21 от 2004 г.; отм., бр. 1 от 2007 г., в сила от 01.01.2007 г.)

Чл. 10. (Нов - ДВ, бр. 21 от 2004 г.; отм., бр. 1 от 2007 г., в сила от 01.01.2007 г.)

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. (Нов - ДВ, бр. 10 от 2003 г., в сила от 01.01.2003 г.; изм., бр. 12 от 2009 г., в сила от 01.01.2009 г.; изм., бр. 67 от 21.08.2009 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 12 от 2009 г., в сила от 01.01.2009 г.; изм., бр. 67 от 21.08.2009 г.) Основната икономическа дейност на осигурителя се определя съгласно Класификацията на икономическите дейности (КИД-2008), утвърдена със заповед на председателя на Националния статистически институт, по икономическите дейности, посочени в Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за всяка календарна година.

(2) Когато осигурителят осъществява две или повече икономически дейности, основната му икономическа дейност се определя от дейността, в която са заети най-голям брой лица, работещи по трудово правоотношение. В този случай при определянето ѝ не се вземат предвид работниците и служителите, които са общофункционално свързани с всички дейности на осигурителя.

(3) При равен брой работещи по трудови правоотношения в отделните дейности основната икономическа дейност на осигурителя се определя по негов избор.

Преходни и заключителни разпоредби

(Загл. изм. - ДВ, бр. 14 от 2011 г., в сила от 01.01.2011 г.)

§ 2. (Нов - ДВ, бр. 14 от 2011 г., в сила от 01.01.2011 г.; изм., бр. 16 от 2012 г., в сила от 01.01.2012 г.) При определяне на осигурителния доход от 1 юли 2010 г. до 31 декември 2012 г. вместо възнаграждението за дните по чл. 40, ал. 5 от Кодекса за социално осигуряване за периода от 1 юли до 31 декември 2010 г. и възнаграждението по чл. 40, ал. 5 от Кодекса за социално осигуряване за периода от 1 януари до 31 декември 2012 г. се взема предвид възнаграждението за дните по § 22о, т. 1 от преходните и заключителните разпоредби на Кодекса за социално осигуряване.

§ 3. (Изм. - ДВ, бр. 83 от 2000 г.; изм. - ДВ, бр. 19 от 2002 г., в сила от 01.01.2002 г., предишен § 1 - ДВ, бр. 10 от 2003 г., в сила от 01.01.2003 г.; изм. - ДВ, бр. 21 от 2004 г.,

изм., бр. 15 от 2007 г. в сила от 01.01.2007 г.; предишен пар. 2, бр. 14 от 2011 г., в сила от 01.01.2011 г.) Наредбата се приема на основание чл. 6, ал. 13 от Кодекса за социално осигуряване и влиза в сила от 1 януари 2000 г.

§ 4. (Предишен § 2 - ДВ, бр. 10 от 2003 г., в сила от 01.01.2003 г., доп. - ДВ, бр. 1 от 2006 г., в сила от 01.01.2006 г.; предишен пар. 3, бр. 14 от 2011 г., в сила от 01.01.2011 г.) Контролът по изпълнението на наредбата се възлага на Националния осигурителен институт и Националната агенция за приходите.

Приложение към чл. 5, ал. 3
(Отм. - ДВ, бр. 1 от 2007 г., в сила от 01.01.2007 г.)